

วิธีการปลูกพืชผัก

นำเสนอเมื่อ : 11 ส.ค. 2551

วิธีการปลูกพืชผัก เราสามารถปลูกได้ 3 วิธี คือ

1. การปลูกโดยอาศัยส่วนต่าง ๆ ของต้นพืช ประกอบด้วย ราก ลำต้น ใบ โดยการปักชำ การตอนกิ่ง การโน้มกิ่ง การแยกหน่อหรือหัว โดยวิธีการต่าง ๆ ดังนี้

1.1 ราก ส่วนใหญ่นำมาปักชำ เช่น รากมันเทศ เป็นต้น

1.2 ลำต้น นำมาปลูกโดยการปักชำ การตอนกิ่ง การโน้มกิ่ง และการแยกหน่อหรือหัว ลำต้นแบ่งออกเป็นหลายชนิด ได้แก่

1.2.1 ลำต้นจริง นำมาปลูกด้วยการปักชำ เช่น มันเทศ สะระแหน่ โหระพา เป็นต้น การปลูกด้วยการตอน เช่น ชะอ่า เป็นต้น การปลูกด้วยการโน้มกิ่ง เช่น มันเทศ สะระแหน่ เป็นต้น

1.2.2 ลำต้นพิเศษ เป็นส่วนที่เปลี่ยนไปจากลำต้นพืชปกติเพื่อใช้ในการสะสมอาหาร ส่วนใหญ่เป็นพืชใบเลี้ยงเดี่ยว ได้แก่

ก. หัวกาบใบ เป็นส่วนที่เปลี่ยนเป็นที่สะสมอาหารนำมาปลูกด้วยการแยกกาบ เช่น หอมแบ่ง หอมแดง ตะไคร้ เป็นต้น

ข. หัวปล้องหรือเหง้า เป็นส่วนที่สะสมอาหาร นำมาปลูกด้วยการแยกหัวหรือไหล เช่น เผือก บอน กระจ่าง เป็นต้น

ค. หัวเตา เป็นส่วนสะสมอาหาร นำไปปลูกด้วยการตัดหัวเป็นชิ้น ๆ ให้มีตาติดอยู่ เช่น มันฝรั่ง เป็นต้น

ง. แง่ง เป็นลำต้นที่อยู่ใต้ดิน นำมาปลูกด้วยการแยกแง่ง เช่น ขิง ข่า ขมิ้น เป็นต้น

2. การปลูกด้วยเมล็ดโดยตรง เป็นวิธีที่ใช้กันโดยทั่วไปกับพืชผักที่มีการเจริญเติบโตได้ดี

ในที่ที่ไม่มีปัญหาหน้าและศัตรูพืชมากนัก

พืชผักที่ปลูกด้วยเมล็ดโดยตรงมักเป็นพืชผักที่ทนทานต่อสภาพแวดล้อมได้ดี

และพืชผักที่มีระบบการงอกของรากไม่ดี ไม่สามารถเพาะกล้าแล้วย้ายปลูกได้ เมล็ดมีขนาดใหญ่ เมล็ดมีราคาถูก มีการปฏิบัติดูแลรักษาง่าย มีโรคและแมลงรบกวนน้อย หรือพืชผักที่ไซรากหรือหัวเป็นอาหารก็นิยมปลูก

ด้วยเมล็ดโดยตรง วิธีการปลูกพืชผักด้วยเมล็ดมีดังนี้

2.1 การหว่านเมล็ด เป็นวิธีการที่ใช้กับพืชผักที่ไซใบเป็นอาหาร มีอายุเก็บเกี่ยวสั้น โตเร็ว มีระยะการปลูกถึง

ลำต้นตั้งตรงเรียวยาวเล็ก และเจริญเติบโตได้ดีในสภาพแออัด เมล็ดหาได้ง่ายและมีราคาถูก บางชนิดมีเมล็ดขนาดใหญ่สะดวกในการหว่านลงในแปลงปลูกได้เป็นอย่างดี แต่เมล็ดพืชผักบางชนิดมีขนาดเล็ก การหว่านให้ทั่วทั้งแปลงกระทำได้ยาก มักจะขึ้นเป็นกระจุก เพราะการหว่านกะปริมาณเมล็ดไม่ได้ ควรใช้ทรายหยาบ ผสมกับเมล็ดพันธุ์ก่อนหว่าน โดยใช้อัตราสวนเมล็ดพันธุ์ 1 ส่วน ผสมกับทราย 5 ส่วน คลุกเคล้าให้เข้ากันก่อนหว่าน ก่อนนำเมล็ดไปปลูกควรรำเมล็ด แชน้ำไว้ประมาณ 12 ชั่วโมง เพื่อให้เปลือกหุ้มเมล็ดอ่อนตัวแล้วฝังลึกลงใต้ดินก่อนนำไปหว่าน เมล็ดจะงอกเร็วขึ้น พืชผักที่ปลูกด้วยวิธีนี้ เช่น ผักบุ้ง ผักกาดกวางตุ้ง คื่นช่าย ผักชี เป็นต้น

2.2 การหว่านเมล็ดและถอนแยก เป็นวิธีที่ใช้กันมากในการปลูกพืชผักทั่วไปที่สามารถย้ายกล้าได้ พืชผักที่นิยมปลูกโดยวิธีนี้ เช่น ผักคะน้า ผักกาดขาว ผักกาดหอม ผักกาดเขียวปลี ผักกาดหัว เป็นต้น หลังจากหว่านเมล็ดแล้วประมาณ 2 สัปดาห์ ทำการถอนแยกเพื่อจัดระยะปลูก

ให้ห่างกันพอสมควรไม่แน่นหรือห่างกันเกินไป และนำต้นกล้าที่ถอนแยกไปปลูกในระยะที่ห่างกันหรือนำไปปลูกในแปลงปลูกก็ได้ โดยการจัดระยะระหว่างต้นคำนึงถึงทรงพุ่มใบของพืชผัก ระวังอย่าให้แน่นจนเกินไป อาจเป็นที่อยู่อาศัยของแมลงศัตรูพืช และการระบาดของโรคพืชผักได้

2.3 การปลูกด้วยการหยอดเป็นหลุม นิยมใช้กับพืชผักที่มีขนาดใหญ่ เมล็ดใหญ่ ต้นกล้าแข็งแรง และมีการเจริญเติบโตได้ดีในสภาพแวดล้อม ของท้องถิ่น ปกติการเตรียมหลุมปลูกต้องมีระยะการปลูกตามความอุดมสมบูรณ์ของดิน หลังพืชผักงอกแล้วถอนต้นที่ไม่แข็งแรงออก เหลือไว้หลุมละ 2-3 ต้น พืชผักที่นิยมปลูกด้วยวิธีนี้ได้แก่ ขาวโปกด ถั่วต่าง ๆ แดงต่าง ๆ พักทอง แพง บวบ มะระ เป็นต้น

3. การปลูกด้วยการย้ายกล้า